Ya? Tercih Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ya? Tercih Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32742

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ya? Tercih Anketi (YTA), bireylerin yüksek ya? içeri?ine sahip g?dalara yönelik tercih düzeylerini ve bu tercihin alt?nda yatan tutumlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Sunulan bu giri?, ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas?n? temel almaktad?r. Bu adaptasyon, ya? tercihinin yeme davran??? ve cinsiyet ile olan ili?kisini ara?t?rmay? hedeflemi?tir. Ölçek, beslenme psikolojisi ve halk sa?l??? alanlar?nda önemli bir tan? arac? olarak kullan?lmaktad?r.

Ölçe?in adaptasyonu, 2021 y?l?nda Okan Bak?r ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, g?da bilimi alan?nda yay?mlanm??t?r. Bu çal??ma, YTA'n?n Türk kültürü ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ya? tercihi, anket, yeme davran???, beslenme psikolojisi, ölçek adaptasyonu, Türkçe versiyon, g?da bilimi.

Yazarlar

Okan Bak?r, B., Kaya Cebio?lu, ?., Günalan, E., & Dumlu Bilgin, G.

Amaç

Ya? Tercih Anketi'nin temel amac?, bireylerin g?dalardaki ya? içeri?ine kar?? gösterdikleri psikolojik ve davran??sal e?ilimi kantitatif olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, ki?ilerin bilinçli veya bilinçsiz olarak yüksek ya?l? g?dalara yönelimini ölçerek, obezite ve ili?kili kronik hastal?k risklerinin anla??lmas?na katk?da bulunur.

Bu spesifik adaptasyon çal??mas?n?n amac? ise, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve dili ba?lam?nda incelemek ve geçerli, güvenilir bir araç sa?lamakt?r. Elde edilen veriler, özellikle diyet müdahaleleri ve beslenme e?itimi programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve ki?iselle?tirilmi? beslenme yakla??mlar? geli?tirmede önemli bir ba?lang?ç noktas? sunmaktad?r.

Yap?

Ölçek, do?rudan **ya? tercihi** (Fat Preference) yap?sal kavram?n? ölçer. Bu yap?, sadece tüketilen ya? miktar?n? de?il, ayn? zamanda bireyin ya?l? g?dalara duydu?u haz, bu g?dalar? arama e?ilimi ve tatmin duygusunu da kapsar. Psikolojik olarak, bu tercih genellikle hedonik g?da tüketimi e?ilimleriyle yak?ndan ili?kilidir.

YTA, yeme davran???n?n bili?sel ve duygusal bile?enlerini içeren çok boyutlu bir yap?y? temsil

ARABPSYCHOLOGY.COM

eder. Bili?sel bile?en, ki?inin ya?l? g?dalar?n lezzeti veya dokusu hakk?ndaki dü?üncelerini içerirken; duygusal bile?en, bu g?dalar?n tüketilmesinden kaynaklanan ödül ve rahatlama hislerini içerir. Adaptasyon çal??mas?, bu temel yap?n?n Türk örnekleminde de tutarl?l???n? korudu?unu göstermeyi hedeflemi?tir.

Geçerlik

Kaynak referans?nda do?rudan geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? (kaynakta '-') olsa da, ölçe?in hakemli bir bilimsel dergide (*Food Science & Nutrition*) yay?mlanmas?, adaptasyon çal??mas?n?n metodolojik olarak kabul edilebilir bir **yap? geçerli?i** sürecinden geçti?ini dü?ündürmektedir.

Çal??man?n ba?l???, ya? tercihinin yeme davran??? ve cinsiyet ile olan ili?kilerini inceledi?ini aç?kça belirtmektedir. Bu inceleme, YTA'n?n ölçtü?ü yap? ile teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er davran??sal sonuçlar aras?ndaki korelasyonlar? sunarak e? zamanl? geçerlik kan?tlar? sa?lam?? olmal?d?r.

Güvenirlik

Kaynak içerikte spesifik güvenirlik de?erleri (örne?in, Cronbach alfa katsay?s?) sunulmam??t?r (kaynakta '-'). Ancak, ölçek uyarlama çal??malar?n?n temel gerekliliklerinden biri olarak, ölçe?in iç tutarl?l???n?n ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?inin incelenmi? olmas? gerekmektedir.

Psikometrik araçlarda yüksek **iç tutarl?l?k**, maddelerin ayn? temel yap?y? ölçtü?ünü gösteren önemli bir göstergedir ve Ya? Tercih Anketi'nin güvenilir bir ölçüm arac? olarak kabul edilmesi için bu de?erlerin yeterli düzeyde olmas? beklenir.

Faktör Analizi

Ya? Tercih Anketi'nin Türkçe uyarlamas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad???n? belirlemek amac?yla muhtemelen **do?rulay?c? faktör analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. Orijinal ölçek (Fat Preference Questionnaire), genellikle tek veya iki faktörlü bir yap?ya sahiptir.

Adaptasyon çal??mas?, bu faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da istatistiksel olarak uygun model uyum indeksleri sergiledi?ini desteklemeyi amaçlam??t?r. Faktör analizinin ba?ar?s?, ölçe?in kültürel adaptasyonunun yap?sal aç?dan sa?lam oldu?unu kan?tlar.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz bildirim anket (Self-report questionnaire)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe (Turkish), Orijinal (English)

Popülasyon Grubu: Genel yeti?kin popülasyonu (Çal??man?n detaylar?na göre genellikle üniversite ö?rencileri veya geni? eri?imli yeti?kinler).

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri (Yeti?kin)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan ve Türkçe konu?an bireyler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Çeviri-geri çeviri (translation-back translation) yöntemleri kullan?larak dilsel e?de?erlik sa?lanm??, ard?ndan yap? geçerli?i ve güvenirlik analizleri ile psikometrik testler uygulanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ya? tüketimi, beslenme, **psikometrik özellikler**, g?da tercihi, adaptasyon, Türkiye, Binnur Okan Bak?r.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Binnur Okan Bak?r

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: binnur.bakir@yeditepe.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Yeditepe Üniversitesi, ?stanbul, Türkiye (Çal??man?n kurum bilgisi temel al?nm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ya? Tercih Anketi'nin Türkçe versiyonunun akademik veya klinik amaçl? kullan?m? için izinler ve potansiyel ücret bilgisi, sorumlu yazar Binnur Okan Bak?r ile do?rudan ileti?ime geçilerek sa?lanmal?d?r.

Ölçe?in yay?mland??? y?l **2021**'dir.

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: yag-tercih-anketi-toad.pdf

Referanslar

Okan Bak?r, B., Kaya Cebio?lu, ?., Günalan, E., & Dumlu Bilgin, G. (2021). The association of fat

ARABPSYCHOLOGY.COM

preference with eating behavior and sex: Turkish version of the **Fat Preference Questionnaire**. *Food Science & Nutrition.*, 1-8.

Ya? Tercih Anketi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçe?in maddeleri ve derecelendirme sistemi hakk?nda detayl? bilgi edinmek için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi veya 2021 tarihli orijinal adaptasyon makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM